

CEVİZ YAPRAK GALERİGÜVESİ [*CALOPTILIA ROSCIPENNELLA* (HÜBNER) (LEPIDOPTERA: GRACILLARIİDAE)]

Dr. Naim ÖZTÜRK*

*Biyolojik Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü, 01321, Yüreğir / Adana

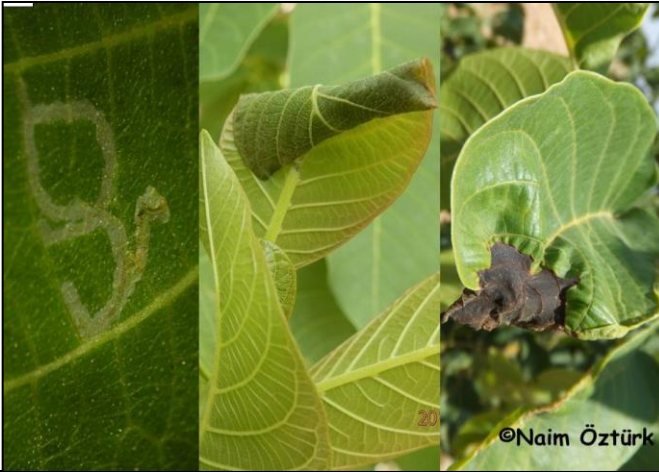
◆Türkiye’de daha önce varlığı bilinen, ancak konukçu olarak kaydı bulunmayan Ceviz yaprak galerigüvesi, cevizlerde ilk kez 2012 yılında Kahramanmaraş ceviz bahçelerinde saptanmıştır.
◆*C. roscipennella* türü mikro kelebeklerden olup, erginleri grimsi beyazdan açık kahverengimsi griye veya koyu sarıdan kırmızımsı kahverengine kadar değişen renklerde dir.

◆Bu cinse bağlı güvelerin tipik özellikleri, ön ve arka bacaklardan destek alarak vücudun ön kısmını kaldırır ve bu şekilde dinlenirler.

C. roscipennella'nın ergin ve larvası

◆Larva; 9 mm boyunda ve sarımtırak yeşil renkli, vücudu şeffaf olup bağırsakları net bir şekilde görülebilmektedir. Kışı ergin olarak geçirdiği bilinen zararlı, monofag bir tür olup cevizin yeşil aksamında beslenir.

C. roscipennella'nın yapraktaki zararı

Zarar şekli; *C. roscipennella*, özellikle 2-3 m yükseklikteki ağaçların yapraklarına yumurtalarını bırakır.

◆Larvanın ilk iki dönemi yaprak içinde galeri açar, diğer dönemleri ise yaprakta külah benzeri (rulo şeklinde) kıvrımlara neden olmaktadır.

◆Yüksek popülasyonlarda sürgünlerde deformasyonlar ve yapraklarda kurumalar görülür. Fidanlık ve genç bahçelerde önemli olabilecek bu zarar, bol miktarda sürgün verimiyle tolere edilebileceğinden yaşlı ağaçlarda sorun olmamaktadır.

◆ *C. roscipennella*'nın yapraklardaki larva zararı ilk olarak nisan ayı ikinci yarısında ve ilk erginleri de mayıs ayı ilk yarısında çıkış yapar. Sürgünlerdeki larva sayısı en fazla haziran ayının ikinci yarısı ile temmuz ayının ilk yarısında görülür.

Mücadelesi: Bu zararlı ile ilgili ülkemizde bugüne kadar hiçbir çalışma yürütülmemiştir. ♦Ceviz yaprak galerigüvesi'ne karşı ayrıca bir ilaçlamaya gerek yoktur. Çünkü ceviz bahçelerindeki diğer zararlılara karşı yapılan kimyasal mücadele, bu zararlıyı da baskı altında tutabilmektedir.

♦Ülkemizde yapılan bir çalışmada; *C. roscipennella*'nın predatörü olarak *Forficula auricularia* L. (Forficulidae), *Coccinella septempunctata* L. (Coccinellidae), parazitoit olarak da Braconidae, Chalcidae, Figitidae ve Ichneumonidae familyalarına ait türler belirlenmiştir (Öztürk ve ark., 2014).

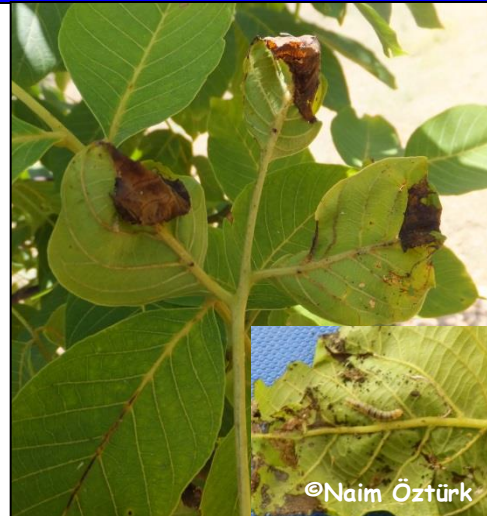

C. roscipennella'nın larva ve pupası ile yapraktaki zararı

♦Faydalı türlerin korunması ve etkinliklerinin artırılması için, ceviz zararlılarına karşı gelişmiş güzel ilaç uygulamalarından kaçınılmalı, çevre ve doğal düşmanlara etkisi düşük seçici ilaçlar kullanılmalıdır.

♦Ayrıca, bahçe kenarlarında doğal düşmanlar için çok yıllık barınak bitkiler (yabani gül, böğürtlen vb.) ve besin kaynağı (av, polen, nektar vb.) olan nane, yabani havuç gibi bitkiler korunmalı, eğer mevcut değilse bahçe çevresinde yetiştirilmesi sağlanmalıdır.

♦Ceviz yaprak galerigüvesi'nin mücadelesiyle ilgili daha fazla bilgi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl ve İlçe Tarım Müdürlüklerinden alınabilir.

Ceviz yaprağındaki zarar

KAYNAKLAR

Alford, D.V., 2007. Pests of Fruit Crops: A Color Handbook (Butterflies and moths). Academic press, USA, 467 (212-213) pp.

Öztürk, N., G. Kaçar ve M. R. Ulusoy, 2014. Türkiye Cevizlerinde Yeni Bir Zararlı, Ceviz yaprak galerigüvesi [*Caloptilia roscipennella* (Hübner) (Lepidoptera: Gracillariidae)]. Türkiye V. Bitki Koruma Kongresi Bildiri Özetleri, 02-05 Şubat 2014, Antalya, s.: 1.